

Gedeputeerde Staten**De voorzitter van Provinciale Staten van Zeeland****onderwerp**
Onderzoeken coronacrisis**kenmerk**
20036492**behandeld door****verzonden**

Middelburg, 24 november 2020

Geachte voorzitter,

Wij hebben HZ University of Applied Sciences gevraagd om een analyse te maken van de vele bestaande (landelijke en Zeeuwse) rapporten en onderzoeken over de economische impact van de coronacrisis, om zo één samenhangend beeld voor Zeeland te creëren. Tevens is gevraagd in beeld te brengen welke lange termijn-ontwikkelingen van toepassing zijn, die tijdens de coronacrisis in een stroomversnelling zijn geraakt of juist vertraagd zijn.

Daarnaast is in opdracht van het Aanvalsteam Arbeidsmarkt onderzoek gedaan naar de impact van de coronacrisis op de Zeeuwse arbeidsmarkt.

Belangrijk is om op te merken dat beide literatuuranalyses medio september zijn afgesloten (dus voor de tweede coronagolf).

Economie

In de rapportage 'De Zeeuwse economie dóór de coronacrisis' wordt een beeld geschetst van de belangrijkste Zeeuwse sectoren; bouw, detailhandel, industrie, landbouw en visserij, onderwijs, toerisme - recreatie - cultuur, vervoer, zorg & welzijn. Deze sectoren zijn samen goed voor 75% van alle banen in onze provincie.

Enkele algemene conclusies:

- er zijn veel financiële zorgen voor de toekomst;
- Corona werkt katalyserend in een aantal ontwikkelingen (zowel versnellend als vertragend);
- de krapte op de arbeidsmarkt is en blijft een issue;

Experts die geraadpleegd zijn geven voorts aan om:

- na de crisis te blijven inspelen op de grote transities;
- te blijven inzetten op innovatie en de kennis- en innovatie-ecosystemen;
- in te gaan zetten op Zeeland als woonprovincie;
- economische opgaven hoger op een gezamenlijke Zeeuwse agenda te zetten.

Gesprekspartners van de onderzoekers hebben aangegeven de korte lijnen tussen bedrijfsleven en overheid (zeer) te waarderen.

Arbeidsmarkt

De coronacrisis heeft er (nog) niet voor gezorgd dat de krapte op de Zeeuwse arbeidsmarkt is opgelost; er zijn weliswaar als gevolg van corona minder vacatures in Zeeland, maar de krapte houdt aan vanwege ontgroening, vergrijzing en de vraag naar nieuwe vaardigheden. De echte klappen voor het bedrijfsleven worden nog verwacht. Dat is de belangrijkste conclusie van het onderzoek 'Analyse Arbeidsmarkt'.

Het Aanvalsplan Arbeidsmarkt, van overheden, onderwijs en bedrijfsleven in Zeeland en opgesteld in mei 2018, is en blijft erop gericht om de uitdagingen van de Zeeuwse arbeidsmarkt gezamenlijk op te lossen.

Acties

Het Aanvalsplan Arbeidsmarkt blijft in 2021 inzetten op de huidige drie pijlers van het Aanvalsplan en zal daarenboven (t.g.v. Corona) extra inzetten op:

1. Een toegankelijke Zeeuwse aanpak t.a.v. **omscholen en ontwikkelen** voor zowel Zeeuwse werkgevers als werknemers, werkzoekenden en alle andere Zeeuwen die zich willen scholen en ontwikkelen om optimaal deel te kunnen (blijven/gaan) nemen aan het Zeeuwse arbeidsproces. De stap naar scholing en ontwikkeling moet makkelijk(er) en als vanzelfsprekend genomen kunnen worden;
2. Een **soepele overstap van werk naar werk**: een arbeidsmarkt is altijd in beweging. Hierdoor kan er bij de ene werkgever een (tijdelijk) overschot aan arbeidscapaciteit ontstaan terwijl een andere werkgever kampt met een tekort aan geschikt personeel. Er wordt op ingezet dat werknemers van de ene werkgever op flexibele en laagdrempelige wijze aan de slag kunnen bij de andere werkgever (waar nodig met behulp van bij- of omscholing);
3. Het **aantrekken van personeel van buiten Zeeland**: Als we in Zeeland niet de krachten bundelen om ons gebied te (her)positioneren als aantrekkelijke plek om te wonen en te werken, zal het invullen van alle vacatures in Zeeland een onmogelijke opgave worden. Daarom blijft het aantrekken van talent van buiten Zeeland een belangrijk onderdeel van de aanpak.

Met de Economische Agenda als uitgangspunt zal in 2021 worden ingezet op het herstel en aanpassing van bedrijven tijdens en na de economische coronacrisis, we helpen om te groeien en we blijven inzetten op innovatie. De focus komt te liggen bij het brede MKB. Ook familiebedrijven maken hier deel van uit. Gericht op het brede MKB geven we uitvoering aan de MKB Deal waarbij we Zeeuwse ondernemers helpen bij het leggen van een basis op het gebied van digitale werkprocessen en kennis en vaardigheden op het terrein van digitalisering.

Het vouchersysteem Zeeland FM wordt opengesteld voor het brede MKB. Elk MKB bedrijf met een financieringsbehoefte om een product, dienst, technologie of bedrijfs- en productieproces te vernieuwen komt zo in aanmerking voor ondersteuning. Daarnaast wordt de financieringstafel Zeeland/West Brabant gecontinueerd. Aan de financieringstafel wordt de financieringsvraag van startups, scale-ups en mkb-ondernemers met groeipotentie, aan het aanbod van financiers en investeerders gekoppeld. Ook in de prestatieafspraken met Dockwize wordt aandacht besteed aan het brede MKB.

Voorts faciliteren we gemeenten bij de transitie van de Zeeuwse binnensteden. Concreet initiëren we een leerwerk kring om samen met de relevante gemeenten te onderzoeken welk ruimtelijk instrumentarium geschikt is om de winkelgebieden in binnensteden compacter te maken.

Vervolg

Bijgaande rapportages worden betrokken bij het nieuwe uitvoeringsprogramma Economie (Economische Agenda) dat eind 2021 aan uw Staten ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Tot slot bieden we de rapportages aan de Economic Board Zeeland aan met het oog op de op te stellen strategische agenda.

Met vriendelijke groet,

gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris